

Richtsnoer marktwaarde stamboekschapen

Status document: Definitief, versie 1.2

Datum: 19 juli 2018

Opsteller document: mr. drs. Reinard Everts (NSFO)

Aanleiding voor dit document

In het Operationeel Draaiboek Wolf¹ wordt gesproken dat in het geval van (vermoedelijke) wolvenschade er een vergoeding plaats vindt op basis van de marktwaarde van het prooidier. De marktwaarde van stamboekschapen ligt fors boven de marktwaarde van niet-stamboekschapen. De marktwaarde van een stamboekschaap hangt af van het ras van het schaap (zeldzaamheid), de gezondheidsstatus van het bedrijf waarop het schaap gehouden wordt, rasstatus (volbloed of niet), het feit of het een importdier betreft en eventuele bijzondere kenmerken (genotype, rammoeder, fokwaarden, exterieurkenmerken, keuringsresultaten etc.).

Het voorliggende document is daarom door de Nederlandse Schapen- en geitenfokkers Organisatie (NSFO), de Gezamenlijke Stamboeken Nederland (GSN), de Vereniging van Speciale Schapenrassen (VSS) en het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders (Platform KSG) opgesteld als richtsnoer om op objectiveerbare wijze de marktwaarde van een stamboekschaap te kunnen bepalen.

Middels de in dit document opgestelde richtsnoeren verwachten de diverse stamboekorganisaties in Nederland een reële aanzet te geven voor een marktconforme vergoeding (ex BTW) van stamboekschapen bij wolvenschade.

Taxatierapport bij wolvenschade

In het taxatierapport prooidier wolf wordt de volgende informatie reeds geregistreerd²:

- Stamboek
- Drachtig (A) waarbij wij voorstellen dat nee = 0 en ja = 0,25
- Dubbel ARR (scrapiegenotype dier) (B) waarbij wij voorstellen dat nee = 0 en ja = 0,1
- Zwoeger (verwijst naar zwoegerziektevrij certificaat bedrijf) (C) waarbij wij voorstellen dat nee = 0 en ja = 0,35

Ter aanvulling hierop zou in onze optiek wanneer er sprake is van het feit dat het schaap gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een erkend stamboek nog de volgende zaken geregistreerd moeten worden op het taxatierapport:

- Rasstatus (D)
- Zeldzaamheid ras (E)
- Import ja/nee (F)
- Overige bijzondere kenmerken (G)

Vanuit de gegevens op het taxatierapport kan op die manier eenvoudig en geobjectiveerd de marktwaarde van het stamboekschaap worden vastgesteld (zie verder).

¹ Operationeel Draaiboek Wolf - Fase 1, versie juni 2016, Interprovinciaal overleg (IPO) - Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP) p. 16.

² Bijlage 14 Operationeel Draaiboek Wolf - Fase 1, versie juni 2016, Interprovinciaal overleg (IPO) - Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP).

Tabel 1 Voorgestelde aanvulling taxatierapport in het geval van stamboekschappen met een toelichting en het effect op de marktwaarde van het dier

Kenmerk	Toelichting	Effect op waarde
Rasstatus	Een dier met de volbloedstatus heeft een hogere marktwaarde van dieren zonder volbloedstatus. Voor sommige rassen geldt dat een dier pas een volbloedstatus kan krijgen wanneer deze is beoordeeld door een inspecteur van het stamboek. Wanneer de schade plaatsvindt voordat de dieren zijn beoordeeld door de inspecteur kan op basis van de rasstatus van de ouders objectief bepaald worden of het dier naar grote waarschijnlijkheid in aanmerking zou zijn gekomen om de volbloedstatus te verwerven.	€ 85
Zeldzaamheid ras	Wanneer een ras in Nederland heel zeldzaam is (uitgangspunt: populatie volwassen vrouwelijke dieren <1000) mag aangenomen worden dat de marktwaarde hoger is.	€ 70
Import ja/nee	Voor de import van stamboekschappen worden door de houder veel extra kosten gemaakt. Denk aan de kosten voor aanvullend bloedonderzoek, het transport van de dieren en de eventuele quarantaine periode die de dieren in Nederland moeten volbrengen voordat ze aan de rest van de kudde mogen worden toegevoegd. Middels de I&R database is objectief vast te stellen of dieren al dan niet geïmporteerd zijn.	€ 500
Overige bijzondere kenmerken	Hierbij kan gedacht worden aan een specifiek genotype (bijvoorbeeld maar niet uitsluitend een kleurfactor, booroola, rammoeder), exterieurkenmerken (beste 10% populatie), resultaten in de keuringsring (kampioen of reserve-kampioen) of fokwaarden (beste 10% populatie)	€ 70 per kenmerk met een maximum van € 490

Vaststelling geobjectiveerde marktwaarde stamboekdieren

Wij stellen voor dat de geobjectiveerde marktwaarde van stamboekdieren wordt vastgesteld volgens de volgende formule:

Geobjectiveerde marktwaarde stamboekschaap

=

*(Marktwaarde niet-stamboekschaap + (D + E + F + G)) * (1+A) * (1+B) * (1+C)*

Voorbeeldberekeningen & validatie richtsnoer

Middels enkele voorbeeldberekeningen maken we de hierboven voorgestelde berekeningswijze tastbaar. In iedere berekening is steeds uitgegaan van een marktwaarde van niet-stamboekschapen van € 150.

Ter validatie van de hierboven voorgestelde richtsnoer heeft de NSFO tijdens haar Raad van Toezicht vergadering op 29 mei 2018 een consultatieronde gehouden onder de leden van de Raad van Toezicht (*Wisdom of the crowd* principe). Deze leden zijn allen actief stamboekfokker en hebben zitting namens het stamboek dat lid is van NSFO. De onderstaande voorbeelden zijn voorgelegd aan deze fokkers, zonder dat inzicht is gegeven in bovenstaande formule. Twaalf fokkers hebben de consultatieronde volledig ingevuld. Zij vertegenwoordigen zes verschillende stamboeken.

Per voorbeeld is naast de volgens de richtsnoer berekende waarde ook de gemiddelde uitkomst van de consultatieronde weergegeven, met daarbij de range. In het algemeen kan gesteld worden dat de uitkomst van de consultatieronde gemiddeld genomen goed overeenkomt met het voorstel in deze richtsnoer.

Voorbeeldberekening 1

Een in Nederland geboren drachtige stamboek Noordhollander ooi (populatie>1000 ooiën) met de volbloedstatus die gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een erkend stamboek en zwoegerziektevrij is maar niet het genotype ARR/ARR heeft en geen bijzondere kenmerken heeft vertegenwoordigt een marktwaarde van:

$$(150 + (85 + 0 + 0 + 0)) * 1,25 * 1 * 1,35 = € 396,56$$

Uitkomst consultatieronde: € 402 (range € 275 – € 600)

Voorbeeldberekening 2

Een in Nederland geboren stamboek Dassenkop ooi (populatie<1000 ooiën) met de volbloedstatus die gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een erkend stamboek en zwoegerziektevrij is, het genotype ARR/ARR heeft en homozygoot is voor de dassenkopkleurslag vertegenwoordigt een marktwaarde van:

$$(150 + (85 + 70 + 0 + 70)) * 1 * 1,1 * 1,35 = € 556,88$$

Uitkomst consultatieronde: € 574 (range € 275 – € 800)

Voorbeeldberekening 3

Een in Nederland geboren stamboek Flevolanderlam (populatie<1000 ooiën) met twee volbloedouders die gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een erkend stamboek en zwoegerziektevrij is maar niet het genotype ARR/ARR heeft vertegenwoordigt een marktwaarde van:

$$(150 + (85 + 70 + 0 + 0)) * 1 * 1 * 1,35 = € 411,75$$

Uitkomst consultatieronde: € 293 (range € 135 – € 600)

Voorbeeldberekening 4

Een uit Engeland geïmporteerde volbloed Texelaar ram (populatie>1000 ooien) die gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een erkend stamboek en zwoegerziektevrij is, het genotype ARR/ARR heeft en voor zowel de fokwaarde 20 weken gewicht als de fokwaarde spierdikte bij de beste 10% van de populatie hoort vertegenwoordigt een marktwaarde van:

$$(150 + (85 + 0 + 500 + 140)) * 1 * 1,1 * 1,35 = € 1299,38$$

Uitkomst consultatieronde: € 1213 (range € 750 – € 2000)

Voorbeeldberekening 5

Een in Nederland geboren drachtige volbloed Rui ooi (populatie<1000 ooien) die gehouden wordt op een bedrijf dat lid is van een de Ruischapenvereniging en zwoegerziektevrij is, het genotype ARR/ARR heeft vertegenwoordigt een marktwaarde van:

$$(150 + (85 + 70 + 0 + 0)) * 1 * 1,1 * 1,35 = € 452,93$$

Uitkomst consultatieronde: € 443 (range € 300 – € 600)

Achtergrond vergoeding wolvenschade³

Het BIJ12/Unit Faunafonds kan onder voorwaarden een tegemoetkoming verlenen voor schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten aan bedrijfsmatig geteelde landbouwgewassen of gehouden landbouwhuisdieren. Schade aan niet-bedrijfsmatig geteelde landbouwgewassen of gehouden landbouwhuisdieren is een algemeen maatschappelijk risico dat burgers geacht worden zelf te dragen.

In geval van bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren (dit dient te blijken uit de Gecombineerde Opgave bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) die ten prooi gevallen zijn aan een wolf moet, wanneer een tegemoetkoming in de schade gewenst is, altijd een aanvraag tot tegemoetkoming BIJ12/Unit Faunafonds ingediend te worden via www.faunaschade.nl.

In het geval van aangetoonde schade door een wolf wordt er in de eerste fase een uitzondering gemaakt: er kunnen ook tegemoetkomingen worden verstrekt bij niet-bedrijfsmatig gehouden schapen en geiten, voor zover dat past binnen de mogelijkheden die de EU-regels hiervoor bieden. Ook hiervoor dient een aanvraag tot tegemoetkoming ingediend worden via www.faunaschade.nl. Om DNA veilig te stellen dient de prooi bij voorkeur binnen 24 uren door een deskundige van BIJ12/Unit Faunafonds bezocht te worden om DNA-monsters te nemen. In principe worden prooidieren veilig gesteld voor analyse. Daarnaast wordt de omgeving afgespeurd volgens Taxatierapport prooidier wolf (zie bijlage 14) en worden foto's gemaakt van de omgeving van de vindplaats, de prooien detailopnames van verwondingen inclusief referentieobject (meetlat o.i.d.). De datum, vinder, vindplaats (gps), leeftijd, geslacht, conditie van de prooi en vraatbeeld worden genoteerd. Nadat de monsters zijn genomen, wordt het kadaver voor sectie naar Alterra vervoerd. De veehouder dient daarvoor een afstandsverklaring te tekenen. Alterra heeft de benodigde ontheffingen om dode landbouwhuisdieren te mogen vervoeren en machtigt de deskundige om het kadaver naar hen te vervoeren. Indien de prooi gewond is maakt de ondernemer de afweging of genezen mogelijk en kosteneffectief rendabel is; een dierenarts wordt hierbij in opdracht van de veehouder betrokken.

BIJ12/Unit Faunafonds taxeert de schade. Aanvragen tot tegemoetkoming worden in de eerste fase volgens de beleidsregels van het Faunafonds beoordeeld, waarbij er geen eigen risico wordt berekend. Het behandelbedrag wordt terugbetaald indien de deskundige van het wolvenmeldpunt, voorafgaand aan een aanvraag tot tegemoetkoming, het op voorhand niet uitsluit dat de schade veroorzaakt was door een wolf, ook als later een andere doodsoorzaak wordt vastgesteld. In de eerste fase worden preventieve maatregelen niet verplicht gesteld om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming van het Faunafonds. Een tegemoetkoming wordt verleend indien het dier met zekerheid (blijkend uit foto's of genetisch materiaal) of zeer waarschijnlijk (blijkend uit sporen in het veld wanneer een genetische test geen uitsluitsel biedt) door een wolf is gedood. Als veldsporen/sectie/genetisch onderzoek geen van alle met zekerheid of hoge waarschijnlijkheid op een wolf wijzen dan wordt aangenomen dat een wolf niet de oorzaak is en wordt een tegemoetkoming afgewezen¹.

Indien een gehouden prooidier verwond is en behandeld is door een dierenarts, kan er bij BIJ12/Unit Faunafonds een tegemoetkoming in de kosten worden aangevraagd. Deze tegemoetkoming bedraagt 80% van de kosten van behandeling door een dierenarts met een maximum van de marktwaarde van het dier. Wanneer het dier na dierenartsbehandeling en aantoonbaar door toedoen van de wolf overlijdt, dan bedraagt de hoogte van de tegemoetkoming maximaal twee keer de marktwaarde: tegemoetkoming in de dierenartskosten, zoals boven aangegeven, plus de marktwaarde van het dier.

³ Operationeel Draaiboek Wolf - Fase 1, versie juni 2016, Interprovinciaal overleg (IPO) - Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BACVP) p. 15-16